

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТА ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВАЙДЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На теперішній час в Україні немає законодавчої бази, яка б сприяла розвитку і нормалізувала відносини на інформаційно-електронному ринку. Такі норми, як підтримка конкуренції в інформаційно-технологічних мережах, формування тарифів, захист прав користувачів, безпека інформації, приховування і зловживання комерційною інформацією та інші суспільно значимі відносини, ніяким чином законодавством не врегульовані і їх порушники не можуть нести правову відповідальність.

Існують модельні закони Євросоюзу з цих питань, тому розробка вітчизняних законопроектів може відбуватися досить швидко.

Окрім законодавчого врегулювання надання провайдерських послуг необхідний також державний контроль за діяльністю провайдера, що міг би здійснюватись шляхом ліцензування цієї діяльності.

Відповідно до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» та Закону «Про підприємництво» для заняття провайдерською діяльністю не потрібна ліцензія, оскільки цього виду господарської діяльності чи подібного немає в переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Та у проекті Закону «Про телекомунікації» планується встановлювати ліцензії. Одночасно з ліцензуванням, компетентні органи планують зобов'язати провайдера встановлювати за свій рахунок апаратуру для моніторингу інформації.

Сьогодні, Інтернет-провайдер повинен одержувати ліцензію лише в тому випадку, якщо він надає послуги з використанням засобів радіодоступу. Вартість ліцензії, відповідно до Постанови КМУ від 04.01.99 № 6 «Про розміри та порядок нарахування плати за видачу та переоформлення ліцензій на ведення окремих видів підприємницької діяльності», становить від 30 до 650 неоподаткованих мінімумів зарплати за 1 МГц полоси частотного діапазону в рік в залежності від виду зв'язку, що використовується. Однак, в Україні такий доступ використовують лише декілька провайдерів. Жодних добровільних програм ліцензування та сертифікації в українському провайдерському бізнесі сьогодні також не існує.

Провайдеру належить комп'ютерна мережа, що постійно з'єднана з Інтернетом і складається з комп'ютерів серверів доступу, за допомогою котрих здійснюється під'єднання клієнтів. Правовідносини, що виникають між провайдером та клієнтом з приводу надання та оплати провайдерських послуг, регулюються відповідним цивільно-правовим договором. Чинне законодавство не містить спеціального параграфу, присвяченого договору надання провайдерських послуг. Предметом договору є сама можливість доступу і роботи клієнта в мережі Інтернет, тобто фактична можливість законно користуватись всіма ресурсами всесвітньої мережі на власний розсуд.

З метою забезпечення можливості доступу клієнта до мережі провайдер при укладенні договору реєструє клієнта на своєму сервері, що звичайно включає login name (ім'я під яким користувач буде заходити в мережу), password (пароль, що відомий лише провайдеру та користувачу, котрий захищає клієнта від несанкціонованого користування мережними ресурсами під його login name третіми особами) та IP адресу (статичну або динамічну). Всі ці дані звичайно вказуються в спеціальному додатку до договору і також становлять його предмет.

Розглядаючи сторони цього договору, слід зауважити, що провайдером може виступати лише юридична особа або суб'єкт підприємницької діяльності. Відповідно до цивільного законодавства угоди між юридичними особами і з фізичними особами укладаються в простій письмовій формі. Недотримання даної вимоги не тягне недійсності договору, але у випадку спору позбавляє сторін права посилатись на покази свідків щодо підтвердження договору і його умов.

Питання про якість провайдерських послуг є набагато складнішим. Насамперед, це пов'язано з тим, що законодавче регулювання цього питання сьогодні відсутнє, а провайдери просто не обумовлюють пункт про якість наданих послуг в договорі.

На жаль, Україною досі не прийнятий єдиний нормативно-правовий акт, який би чітко регламентував порядок створення локальних комп'ютерних мереж, давав би відповідь хто може їх створювати, яким чином т.ін.

За допомогою регулятивних норм потрібно також посилити відповідальність телекомунікаційних та інформаційних компаній за обов'язки та якість надання послуг, розміщення достовірної реклами, правомірність гіперпосилань, повноту пошукових операцій.